

LUTHERIN ANTI IV

Väinö Hotti

(nettikuva)

MARTTI LUTHER

10.11.1483 – 18.2.1546

23. Yksin Kristus

Teh. VHn

*”Sydämessäni näet vallitsee tämä ainoa oppi: Kristuksen usko. **Siitä minun jumaluusopillinen ajatteluni öin ja päivin lähtee**, sen kautta kulkee ja siihen palajaa; ja siitä huolimatta tunnen käsittäneeni vain mitättömiä, vaivaisia aakkosentapaisia, ikään kuin sirpaleita siitä viisaudesta, joka on niin korkea, niin laaja, niin syvä”* (Gal.kirj. sel., s.7).

24. Vaikeneminen kultaa?

”Puhuminen on hopeaa, vaikeneminen kultaa.”

Luther ei olisi allekirjoittanut tätä vanhaa sananlaskua. Luther ei voinut vaieta evankeliumista!

*”Syytettäköön minua ylpeydestä, ja ahneudesta, aviorikoksesta ja murhasta, vihollisuudesta paavia vastaan...**kunhan minua vain ei voida syyttää jumalattomasta vaikenemisesta**”* (Kares, Luther, s.145,146).

25. Pelastusvarmuus

”Joka kieltää pelastusvarmuuden, sylkee ulos uskon.”

*”Meidän pitää siis joka päivä päättävästi ponnistella varmuudesta varmuuteen, perin juuriin **hävittääksemme tuon tuhoisan valheluulon**,*

joka on riivannut koko maailman: 'Eihän sitä ihminen tiedä, onko armossa' (Gal. kirj. sel., s.452).

26. Suhde harhaoppeihin

"Kristillisen opin luonteeseen kuuluu se, että sitä on pidettävä varmana ja että siitä on pidettävä kiinni" (Tunnustuskirjat, s.16).

"Eniten Lutheria suretti se, että hänen wittenbergiläiset virkaveljensä olivat välinpitämättömiä väärän opin suhteen" (emt.s.31).

"Lankeemus opillisessa suhteessa ei ole inhimillistä, vaan perkeleellistä" (Gal. kirj. sel., s.580).

"Se, joka täydellä todella pitää oppiaan, uskoaan ja tunnustustaan totena, oikeana ja varmana, ei voi jäädä yhteen sellaisten kanssa, jotka opettavat väärää oppia tai pitäytyvät siihen. Opettaja, joka harhoja opettaessa vaikenee, mutta kuitenkin on olevinaan oikea opettaja, on julkista kiihkoilijaa pahempi; ulkokultaisemisellaan hän aiheuttaa vaikeampaa vahinkoa kuin vääräoppinen" (31).

"Jumalattomista opettajista on luovuttava" (135).

"Jokaisen on kavahdettava eikä pidettävä yhtä niiden kanssa, jotka tunnustavat väärää oppia" (553).

27. Kutsumustietoisuus

Luther korosti sitä, että sananjulistajalla tulee olla selkeä kutsumustietoisuus.

"Pitäköön jokainen huolta siitä, että on varmaakin varmempi kutsumuksesta ja opistaan, jotta vähääkään epäilemättä ja pelkäämättä voi sanoa: 'Vaikka me tahi enkeli taivaasta' jne" (Gal. kirj. sel., s.90).

28. Suhde vastustajiin

"Mutta perkeleelle ja hänen palvelijoilleen, eksytysten ja lahkojen alkuunpanijoille meidän pitää apostolin esimerkin mukaisesti olla kärsimättömiä, kopeita, karskeja ja leppymättömiä sekä säälimättä

paljastaa pilkattavaksi, kirotta ja tuomita heidän kavaluutensa” (Gal. kirj. sel.,ss.63,64).

*”Jumalattomien taas en mitenkään toivo niitä (kirjoituksiani) hyväksyvän, vaan minä **toivon niillä ärsyttäväni heitä ja heidän jumalaansa perkelettä”** (emt.s.10).*

*”Omasta puolestani en pelkää **hurmahenkistä**, sillä en tunne ketään, joka voisi heittää vastaan sellaisia väitteitä, jotka uutuudellaan panisivat minut sekaisin, sillä kaikki heidän väitteensä **olen jo aikaisemmin kuullut saatanalta**, olenpa vielä pahempiakin kuullut, mutta Jumalan sanalla olen ne voittanut” (Pinomaa, Kuka Luther todella oli,s.78).*

29. Luterilainen työn etiikka

*”Jokainen elämäntehtävä oli Jumalan antama: kelmollisesti suoritettu karjanhoitotyö oli siveellisesti arvoltaan yhtä suuriarvoinen kuin munkin hartaudenharjoitukset ja papin messut. **Elämän kutsumuksen oikeaan arvoon korottaminen on Lutherin uskonpuhdistuksen suurimpia lahjoja kristikunnalle”** (Hjalmar Holmquist, Martti Luther, 37).*

*”Kun palvelustyttö hoitaa karjaa, äiti kasvattaa lapsiaan, käsityöläinen pitää huolta ammatistansa, renki hoitaa hevosiansa, pyöveli teloittaa suurroiston, **niin voivat he kaikki kutsumukseensa vedoten sanoa: Jumala on sen tehnyt”** (emt.s.84).*

30. Ekumenia

”Kirottu olkoon kaikki rakkaus ja sopu, jonka säilyttämiseksi Jumalan sana täytyy vaarantaa” (Gal. kirj. sel.,s.504).

*”Ei, hyvä ystävä, älä tarjoskele minulle rauhaa ja yksimielisyyttä **silloin, kun meiltä samalla häviää Jumalan sana**, sillä siten olisi iankaikkinen elämä ja kaikki kadotettu. Tässä ei käy päinsä väistyminen tai kenenkään ihmisen mieliksi myönnytysten tekeminen. **Sanan edestä on sen sijaan kaikkien väistyttävä, olkoonpa hän ystävä tai vihamies**, sillä sitä ei ole annettu ulkonaisen maailmallisen yksimielisyyden ja rauhan tähden, vaan **iankaikkisen elämän tähden. Sanan ja opin on synnyttävä kristillinen***

yksimielisyys ja yhteys. Jos se on yhtäläinen ja sama, seuraa varmaan kaikki muukin; ellei ole, ei tuloksena kuitenkaan ole mitään yksimielisyyttä. **Älä siis tule minulle puhumaan rakkaudesta tai ystävydestä, jos sanasta tai uskosta tingitään...** Kyllähän me mielellämme säilytämme ulkonaisen rauhan...mutta opin ja kristillisen yhteyden asiassa emme tahdo olla heidän kanssaan missään tekemisissä **emmekä pitää heitä veljinä, vaan vihollisina**, koska he tietoisesti pysyvät erheessään, ja me tahdomme taistella heitä vastaan hengellisessä kamppailussa. **Perkeleellinen ja petollinen on se esitys ja vaatimus..., että yksimielisyyden tähden olisi väistytävä jonkin verran ja hyväksyttävä jokin harha.** Sillä tavalla perkele tahtoo vieroittaa meidät sanasta” (21. s. Kolm.j.ep.s., WA. 34, II, 387).

31. Uskova ja maailma

”Joka kerran tekee evankeliumista totta, **saa välttämättömästi maailman vihan**” (Kares, Luther, s.425).

”Evankeliumi kun on senlaatuinen oppi, että se jo luonnostaan ja lisäksi saatana ilkeyden tähden **tuok mukanaan ristin**” (Gal. kirj. sel.,s.675).

”Me taas, koska pyrimme olemaan mieleisiä Jumalalle emmekä ihmisille, **ärsytämme vastaamme perkeleellisen ja helvetillisen vihan** sekä saamme kärsiä maailman taholta herjausta ja pilkkasanoja, kuolemaa ja kaikkea onnettomuutta” (emt.ss.81,82).

”Mutta se, joka pyrkii olemaan mieliksi Jumalalle, **saa ihmiset sydäntyneiksi vihollisikseen**” (82).

”Eihän maailmalla olekaan sitä armoa, että se kiittelisi hurskasten hyviä tekoja, puhumattakaan siitä, että se antaisi niistä korvausta; sillä se ei niitä huomaa, ja, jos huomaakin, se ei arvostele niitä hyviksi teoiksi, vaan **häijyimmiksi tihutöiksi**, ja ne, jotka sellaisia tekevät, se potkii pois maailmasta **ihmiskunnan turmiollisimpana ruttona**. Niinhän Kristuskin, maailman Vapahtaja, sai äärettömän suurista ja sanomattomista hyvistä teoistaan osakseen häpeällisimmän ristinkuoleman. Samoin tuli apostoleista,

jotka toivat maailmalle armon ja iankaikkisen elämän sanan, **’kaiken maailman tunkio ja joka miehen hylky` (1. Kor.4:13)’** (401,402).

”Mistä syystä he siis niin katkerasti vihaavat meitä? Yksinomaisesti siitä syystä, että **he ovat kuulleet uusia opettajia**” (491).

”Samoin nykyään **Lutherin nimi on maailman mielestä kaikkein vihattavin**: se joka minua kiittää, tekee suuremman synnin kuin kukaan epäjumalan-palvelija, rienaaja, valapatto, huorintekijä, aviorikkoja, murhaaja, varas” (502).

”Ken vain on syntynyt ja elää Kristuksessa ja kerskaa tästä syntymästään ja jumalallisesta perinnöstä, **saa vainoojukseen Ismaelin**” (533).

”Ken ikinä siis on valmis opettamaan Kristusta ja tunnustamaan häntä vanhurskautenamme, hänen on pakko kohta kuulla olevansa **vahingollinen, epäjärjestystä aikaansaava ihminen**” (535).

”Valeapostolit pilkkasivat Paavalia Galatalaisten kuullen tähän tapaan: Hän on äksypäinen ja riidankipeä mies: pikkuseikan tähden menee rikkomaan seurakunnissa vallitsevan yksimielisyyden, ja vain siitä syystä, että yksin on olevinaan viisas, yksin tahtoo arvonantoa osakseen - . Näin väärin Paavalia syyttäen **tekivät hänet monen silmissä vihatuksi**” (584).

”Julistuksellaanhan he (kristityt) yksinkertaisesti vain hankkivat itselleen maailman vihat ja vainot sekä herättävät pahennusta” (592).

”Kaikki oli ennen evankeliumin esiintuloa niin leppoisan rauhallista, mutta nyt, kun sitä on julistettu, **kaikki menee mullin mallin...hurskaat saavat maailmassa pitää hyvänään sen kunnianimen, että ovat kapinallisia, rauhanrikkokkia ja lukemattomien onnettomuuksien aiheuttajia...Älköön tunnustautuko kristityksi se, joka ei halua kärsiä vainoa Ismaelin puolelta**” (533,534).

”Evankeliumin kukoistaessa täytyy siis ristin pahennuksen välttämättömyyden pakosta seurata – muussa tapauksessa perkeleeseen ei ole sattunut täysosuma, vaan häntä on vain keveästi huitaistu. Jos tulee

täysosuma, **hän ei pysy rauhallisena, vaan alkaa metelöidä kauheasti ja panee kaiken sekaisin**” (594).

”Hurskaat taas puolestaan sanovat maailmaa – niin, **’maailma` ei Pyhässä Raamatussa merkitse vain julkijumalattomia rikollisia, vaan niitäkin, jotka ovat hyvin vilpittömiä, hyvin viisaita ja hyvin pyhiä – perkeleen lapsiksi, jotka tarkkaan seuraa isänsä askeleita**” (694,695).

”Näin sanomalla Paavali siis todistaa **Pyhän Hengen antamalla pohjattomalla vihalla** vihaavansa maailmaa, ja maailma puolestaan pohjattomalla **pahan hengen antamalla vihalla** vihaavan häntä; on kuin hän sanoisi: Ei mitenkään voi olla mitään sovinnollista suhdetta minun ja maailman välillä” (695).

”Vainoaahan ja surmaahan meitä maailma, **vihaavathan meitä valeveljet** mitä kiivaimmin, kauhistaahan meitä kamalasti sydämässämme saatana tulinuolineen vain sen vuoksi, että opetamme Kristuksen olevan vanhurskaudemme ja elämämme” (703).

32. Laki ja evankeliumi

Kysymys laista ja evankeliumista on tänään yhtä ajankohtainen kuin 1500 – luvullakin. Aikamme on pitkälti **antinomistinen**.

”Saatana... synnyttää...niiden lahkosuunnan, jotka opettavat, että kymmenen käskyä olisi seurakunnasta poistettava ja ettei ihmisiä saa peloittaa lailla, vaan suloisesti kehoittaa Kristuksen armolla” (Gal. kirj. sel.,s.12).

”Se lain käyttö on siis kaikkein parhain, kun näet lakia osataan viljellä siinä määrin, että se nöyryyttää ja **pane janoamaan Kristusta**” (emt.s.396).

”Samoin lakikin oikeassa käytössä ollessaan muitta mutkitta paljastaa synnin, saa aikaan vihaa, syyttää, saattaa kauhuun ja **vie mielet epätoivon partaalle**. (Tämä on lain varsinainen käyttö,) ja tähän lain (pitää) pysähtyä” (376).

”Lain **varsinaisena tehtävänä** onkin saada meistä synnalaisia, nöyryyttää ja tappaa meitä, viedä meitä helvettiin ja riistää meidät puti puhtaiksi,

mutta siinä tarkoituksessa, että tulisimme vanhurskaiksi, meidät korotettaisiin ja tehtäisiin eläviksi, vietäisiin taivaan korkeuksiin ja saisimme omaksemme kaiken. **Se siis ei tapa vain tappaakseen, vaan se tappaa elämäksi**” (413).

”Luther sanoo, että kirkossa sekä laki että evankeliumi on pidettävä voimassa ja saarnattava; **evankeliumi edellyttää lakia ja on ilman sitä tarkoitukseton**. Jos lakia halveksitaan, ei evankeliumikaan puhtaana pysy. Jos lain kimppuun hyökätään vaikka evankeliumin kunnian tähden, niin evankeliumi siitä enemmän kärsii” (Tunnustuskirjat, s.52).

”Luther sanoi, että kukaan paaveista ei ole häntä kiusannut niin paljon kuin Agricola (Johannes). Agricola väitti, että katumusta ei synnytä laki, vaan evankeliumi, joten kristillisessä kirkossa ei sovi lainkaan saarnata lakia. **’Kymmenen käskyä kuuluu raastupaan eikä saarnastuoliin**. Kaikki ne, jotka ovat tekemisissä Mooseksen kanssa, menevät varmasti perkeleen huomaan. Hirteen Mooseksineen!’” (emt.s.53).

”Sokeuksien sokeutta on, Luther kirjoittaa, että ei tahdota saarnata lakia ilman ja ennen evankeliumia. **Kuinka on mahdollista saarnata syntien anteeksiantamusta, ellei sitä ennen ole olemassa mitään syntejä?**” (54).

”Koska Kristus opetti parannusta ja syntien anteeksiantamusta, on seurakunnanpaimenien samoin opetettava näitä seurakunnilleen. **Nykyään on yleistä puhua paljon uskosta**, mutta ilman parannuksen saarnaa ei voida ymmärtää, mitä usko on” (53).

”Me uskomme...että lainsaarnaa ei ole ahkerasti harjoitettava ainoastaan epäuskoisten ja katumattomien parissa, vaan myös...uskon kautta vanhurskautettujen parissa”, perustellen tätä kantaa seuraavasti: ”Vaikka nämä näet ovatkin uudestisyntyneitä ja mielensä hengessä uudistuneita, ei uudestisyntyminen ja uudistus kuitenkaan tässä elämässä ole täydellinen” (Pieper, Dogmatiikka, s.483 / Yksimielisyyden ohje).

”**Rooman kirkolle on lain ja evankeliumin sekoittaminen tarpeen, jotteivät ihmiset pääsisi varmuuteen armosta ja autuudesta, mikä tekisi lopun paavin valtakunnasta**” (emt.s.487).